

Силабус курсу: Політична влада 2020-2021 навчального року

Назва курсу	Політична влада
Адреса викладання курсу	м.Львів, вул. Університетська – 1, ауд. 340 (семінари), онлайн на платформі Microsoft Teams (лекції), на платформі Moodle (тестування)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 – Соціальні та поведінкові науки, 052 - Політологія
Викладачі	Скочиляс Любомир Степанович – кандидат політичних наук, доцент кафедри політології
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 13:00 – 13:00 в приміщенні кафедри політології: м.Львів, вул. Університетська – 1, ауд.206
Сторінка курсу	www.filos.lnu.edu/department/politology
Інформація про курс	Курс “Політична влада” знайомить студентів з основними традиціями у вивченні феномена влади, концептуальними підходами до аналізу та інтерпретації явища, сутністю і специфікою політичної влади, механізмами принципами та процедурами державного управління як практичного вияву політичної влади.
Коротка анотація курсу	Курс складається з трьох основних частин. У першій частині розглядаються концептуальні проблеми, що мають місце в дискусіях з приводу змісту поняття, дається типологічний аналіз влади і систематизувався спектр підходів до пояснення цього феномена. У другій частині курсу вивчаються основні теорії політичної влади, перш за все їх сучасні версії, структура та сутнісні характеристики політичної влади. Третя частина присвячена особливостям державного управління як механізму реалізації політичної влади.
Мета та цілі курсу	<p>Мета курсу: формування теоретичних знань і практичних навичок розуміння та аналізу політичної та державної влади і управління.</p> <p>Предмет: теоретичні і прикладні основи сутності та реалізації політичної влади.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розкрити сутність явища влади і еволюцію поглядів на його інтерпретацію - Визначити і проаналізувати основні концептуальні підходи до розуміння явища влади. - З'ясувати сутність, особливості, форми і механізми політичної влади. - Розглянути теоретичні перспективи і напрями у вивченні політичної влади, зокрема такі, як елітизм, плюралізм, корпоративізм та ін. - Визначити специфіку і особливості окремих форм політичної влади в українському суспільстві. - Окреслити сутність і принципи державного управління як форми реалізації політичної влади. -

Література для вивчення дисципліни	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Власть: Очерки современной политической философии запада / Под. ред В.В. Мшевениерадзе. М.: Наука, 1989. 2. Ледяев В.Г. Власть: концептуальний аналіз. М.: РОССПЕН, 2000. 3. Ледяев В.Г. Социология власти: теория и опыт исследования власти в городских сообществах. 4. Халипов В.Ф. Власть. Основы кратологии. - М., 1995 г. 5. Кухта Б. Политична влада і її рішення <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Власть: Очерки современной политической философии запада / Под. ред В.В. Мшевениерадзе. М.: Наука, 1989. 2. Зуев В.И. Власть в системе политических категорий // Государство и право. – 1992. - №5. 3. Краснов Б.И. Теория власти и властных отношений. // Социально-политический журнал. - 1994. - N3-6. 4. Ледяев В.Г. Соціологія влади: дослідження Флойда Хантера // Соціологічний журнал. 2002. № 1. С. 96-114. 5. Ледяев В.Г. Кто керує? Дискусії навколо концепції влади Роберта Даля // Соціологічний журнал. 2002. № 3. С. 31-68. 6. Ноговицын, О. Н. Современные теории власти: текст лекции. Введение. С1-11 Осипова Е.В. Власть: отношение или элемент системы // Власть: очерки современной политической философии Запада. - М.: Мысль. - 1989. Гл.1. 7. Пионткевич Л.Ю. Феномен власти: проблема концептуализации Технология власти (философско-политический анализ). - Москва, 1995. Гл.2. Современные концепции власти. Political Power: A Reader in Theory and Research /ed. by Roderick Bell, David V. Edwards, and R. Harrison Wagner. New York: The Free Press; London: Collier-Macmillan, 1969. 8. Polsby N. Community Power and Political Theory. 2nd enlarged edition. New Haven: Yale University Press, 1980. 9. Power /ed. by Steven Lukes. Oxford: Blackwell, 1986. 10. Power and Political Theory: Some European Perspectives /ed. by Brian Barry. London: Wiley, 1976. 11. Power: Critical Concepts /ed. by John Scott. Vols 1-3. London: Routledge, 1994. 12. Power in Modern Societies /ed. by Marvin E. Olsen and Martin N. Marger. Boulder, San Francisco, Oxford: Westview Press, 1993. 13. Russell B. Power: A New Social Analysis. London: Allen and Unwin, 1938. <p>Интернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://grachev62.narod.ru/led/content.htm 2. https://studme.org/56905/politologiya/kontseptsii_vlasti_politicheskoy_nauke 3. https://gtmarket.ru/laboratory/basis/4525
Тривалість курсу	108 год.
Обсяг курсу	64 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 32 годин робіт/практичних занять та 44 годин самостійної роботи
Очікувані	1. Базові поняття “дискурсу влади” і способи їх операціоналізації;

результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 2. Основні концептуальні підходи до інтерпретації феномена влади 3. Теоретичні перспективи і напрями у вивченні політичної влади (елітизм, плюралізм, корпоративізм, марксизм і ін.); 4. Когнітивні моделі, що використовуються у вивченні політичної влади; 5. Специфіку і особливості окремих форм політичної влади в українському суспільстві. 6. Сутність і принципи державного управління як форми реалізації політичної влади. 7. Аналізувати та інтерпретувати явище влади з позиції різних наукових парадигм 8. Виявляти особливості феномена влади в наукових підходах різних учених 9. Екстраполювати теоретичні конструкти стосовно явища влади на сучасні суспільні реалії 10. Окреслювати сутність і специфіку політичної влади на теоретичному рівні і в практичному вимірі 11. Характеризувати особливості політичної влади в сучасній Україні 12. Аналізувати і оцінювати сутність і принципи державного управління на прикладному рівні
Ключові слова	Влада, політична влада, концепції влади, кратологія, біхевіористська концепція, реляціоністська концепція, системна концепція, психологічна концепція, влада у міській спільноті, міський політичний режим.
Формат курсу	Очно-дистанційний
Теми	<p>Лекції:</p> <p>Тема 1. Сутність феномена влади та еволюція інтелектуальних поглядів на явище влади.</p> <p>Тема 2. Основні проблеми концептуального аналізу влади</p> <p>Тема 3. Класичні і сучасні концепції влади</p> <p>Тема 4. Реляціоністські концепції влади</p> <p>Тема 5. Системні концепції влади.</p> <p>Тема 6. Психологічні концепції влади</p> <p>Тема 7. Плюралістичний та елітистичський підходи до розуміння влади</p> <p>Тема 8. Концепція міських політичних режимів.</p> <p>Тема 9. Дослідження влади у містах в Європі та Україні.</p> <p>Тема 10. Політична влада і її форми</p> <p>Тема 11. Властивості та способи реалізації політичної влади.</p> <p>Тема 12. Класичні і сучасні теорії політичної влади</p> <p>Тема 13. Зарубіжні емпіричні дослідження політичної влади.</p> <p>Тема 14. Державна влада як різновид політичної влади</p> <p>Тема 15. Державне управління як механізм реалізації державної влади.</p> <p>Тема 16. Регіональна та муніципальна влада</p> <p>Практичні заняття:</p> <p>Тема 1. Сутність феномена влади та еволюція інтелектуальних поглядів на явище влади.</p> <p>Тема 2. Основні проблеми концептуального аналізу влади</p> <p>Тема 3. Класичні і сучасні концепції влади</p>

	<p>Тема 4. Реляціоністські концепції влади</p> <p>Тема 5. Системні концепції влади.</p> <p>Тема 6. Психологічні концепції влади</p> <p>Тема 7. Плюралістичний та елітистичський підходи до розуміння влади</p> <p>Тема 8. Концепція міських політичних режимів.</p> <p>Тема 9. Дослідження влади у містах в Європі та Україні.</p> <p>Тема 10. Політична влада і її форми</p> <p>Тема 11. Властивості та способи реалізації політичної влади.</p> <p>Тема 12. Класичні і сучасні теорії політичної влади</p> <p>Тема 13. Зарубіжні емпіричні дослідження політичної політичної влади.</p> <p>Тема 14. Державна влада як різновид політичної влади</p> <p>Тема 15. Державне управління як механізм реалізації державної влади.</p> <p>Тема 16. Регіональна та муніципальна влада</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру Комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів: Вступ до спеціальності, Історія політичних вчень, Політичний аналіз і прогнозування.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Передбачено: лекції, презентації самостійно опрацьованого матеріалу, дискусії щодо визначених проблем, групова робота над дослідницькими проектами
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>1)практичні/самостійні тощо: 30% семестрової оцінки за умови, що максимальна кількість балів – 30;</p> <p>2)контрольні заміри (модулі): 10 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10;</p> <p>3) написання письмової роботи (есе) і її презентація (10 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10</p> <p>4) іспит: 50 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>
Питання до заліку чи екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція політичної думки про владу. 2. Сутність категорії "влада", види влади, її елементи та ресурси. 3. Основні підходи до визначення влади. 4. Ресурси влади: типологія і проблеми мобілізації.

5. Форми влади: основні типології.
6. Індивідуальна і колективна влада.
7. Влада, вплив, примус: співвідношення понять.
8. Рівні і форми соціальної влади.
9. Історичний вимір концептуальних трактувань феномена влади.
10. Секційна і несекційна традиції у розумінні явища влади.
11. Влада як каузальні відносини.
12. Проблема потенційного і актуального у визначенні явища влади.
13. Макс Вебер і його внесок у розвиток наукового знання про владу.
14. Біхевіористська парадигма осмислення влади: Лассуел і Кеплен та Дал.
15. Порівняльний аналіз трактування влади у Гобса, Вебера і Дала.
16. Критика біхевіоризму у трактуванні явища влади: Бекрек і Беретц, Люкс.
17. Особливості трактування влади Стівеном Люксом.
18. Влада як залежність, обмін та взаємини: Блау, Ронг, Денбем
19. Влада як атрибут системи: Парсонс, Арндт, Фуко.
20. Дискусія про "обличчя влади": основні представники і концептуальні положення.
21. Загальна характеристика реляціоністських концепцій влади.
22. Теорії опору: Д. Картрайт, Ж. Френч, Б. Рейвен, М. Мальдер.
23. Теорії обміну ресурсами: П. Блау, М. Роджерс, А. Етціоні.
24. Теорії розподілу зон впливу: Д. Ронг.
25. Основні напрямки системної парадигми розуміння соціальної влади.
26. Влада у контексті теорії соціальних систем Талкота Парсонса.
27. Мішель Крозье і його трактування явища влади.
28. Комунікативна сутність влади у системній концепції Нікласа Лумана.
29. Концепція влади Фуко і її критика Хабермасом.
30. Теорія влади і держави Бурдьє.
31. Порівняльний аналіз біхевіористської, реляціоністської і системної концепцій влади.
32. Загальна характеристика психологічних інтерпретацій влади.
33. Гекхаузен і його огляд підходів до мотивації влади;
34. Основні теорії мотивації влади (Адлер, Хорні, Фром).
35. Особливості психологічного трактування влади Еліаса Канетті.
36. Психологізм основних сучасних концепцій влади.
37. Співвідношення соціального і психологічного у явищі влади.
38. Загальна характеристика основних парадигм розуміння влади та правлячого класу в умовах політичної системи США.
39. Дискусія про структуру влади в американському суспільстві.
40. Ранні дослідження влади в американських містах.
41. Роберт Дал і його дослідження влади у праці "Хто править".
42. Дослідження влади Флойдом Хантером у праці "Структура влади у суспільстві".
43. Роберт Престус як представник проміжної плюралістично-елітистської парадигми влади.
44. Марксистські концепції влади. Марксизм vs плюралізм і елітизм.
45. Концепції влади 70-80 рр. ХХ століття: машини зростання, міські політичні режими.
46. Дослідження влади Делберта Міллера в Сіетлі, Брістолі, Кордобі і Лімі.

	<p>47. Порівняльні дослідження влади Джона Волтона і Террі Кларка.</p> <p>48. Досвід використання багатовимірних моделей влади: дослідження Метью Кренсона і Джона Гевенти.</p> <p>49. Марксистські дослідження влади у 1960-1980-х роках: Кокберн, Геес, Кастельс, Гілс.</p> <p>50. Дослідження влади Барбари Ферман у Чикаго та Пітсбурзі.</p> <p>51. Дослідження міських режимів у Європі. Стан і перспективи досліджень влади на локальному рівні в Україні.</p> <p>52. Політичний режим міста Львова.</p> <p>53. Регіональні політичні режими в Україні.</p> <p>54. Категоріальний аналіз явища влади і проблема визначення політичної влади.</p> <p>55. Загальна класифікація видів влади і місце у ній політичної влади.</p> <p>56. Політична влада як влада, що реалізується у політичній сфері.</p> <p>57. Політична влада як особливий вид влади у суспільстві.</p> <p>58. Особливості співвідношення політичної та державної влади.</p> <p>59. Поняття і ознаки державної влади.</p> <p>60. Державна влада у різних політичних режимах: порівняльний аналіз.</p> <p>61. Історичні віхи становлення уявлень про державну владу.</p> <p>62. Засоби та механізми реалізації державної влади.</p> <p>63. Легітимація і узурпація державної влади.</p> <p>64. Форми і методи здійснення державної влади.</p> <p>65. Основи організації державної влади.</p> <p>66. Установча влада: сутність і умови реалізації.</p> <p>67. Державна влада і державне управління.</p> <p>68. Єдність державної влади: основні трактування.</p> <p>69. Проблема легітимності влади і принцип розподілу влад.</p> <p>70. Система стримувань і противаг в здійсненні державної влади.</p> <p>71. Законодавча, виконавча і судова влади в системі розподілу влад.</p> <p>72. Державна влада і місцеве самоврядування.</p> <p>73. Політична влада в Україні.</p> <p>74. Державна влада в Україні.</p> <p>75. Місцеве самоврядування в Україні.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу